

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка

*Циклова комісія трудового навчання та технологій
і образотворчого мистецтва*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Рац Л.В.

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Живопис

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Кременець – 2021

Погонець І. В. Живопис: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2021. 26 с.

Розробник:

Погонець Іванна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва (протокол № 1 від 31.08.2021 р.).

Голова циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

 Писаренок В.В.

1. Вступ

Живопис – одна із найважливіших дисциплін у системі підготовки вчителя образотворчого мистецтва. Метою курсу живопису є: набуття теоретичних знань та практичних навичок з питань живопису; розвиток творчих здібностей здобувачів фахової передвищої освіти; вміле використання технологічних властивостей живописних матеріалів, технічних прийомів різних видів живопису.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Живопис» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за напрямком підготовки 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни							
Кількість кредитів ECTS –19	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна							
Змістових модулів – 11	Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки:							
Загальна кількість годин – 570	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)	1	2	3	4	5	6	7	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, 2, 2, 1, 3, 2, 4, 6 самостійної роботи здобувача освіти – 1,5; 1; 0,8; 0,6; 2,6; 1; 2; 3,6	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лабораторні							
		34	40	32	19	48	40	60	84
		Самостійна робота							
		26	20	13	11	42	20	30	51
		Вид контролю: екзамен – 4, 8							

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 62,63% до 37,37 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Живопис» – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності у зображенувальній діяльності, обумовленої знанням технік, матеріалів, технології живопису, здатного до самостійного творчого вирішення завдань професійної образотворчої діяльності.

Завданням курсу є надання здобувачам теоретичних знань, практичних умінь та навичок, необхідних у реалізації виховних та художньо-розвиваючих можливостей занять з образотворчого мистецтва, пов'язаних з формуванням моральних якостей особистості та з завданням її естетичного виховання; кваліфікованого керівництва художньо-творчою діяльністю учнів; розвиток і поглиблення художнього бачення здобувачів фахової передвищої освіти, уміння аналізувати композиції творів майстрів різних видів і напрямків мистецтва живопису, здійснювати вибір засобів виразності, що сприяє розвитку образного мислення та творчих здібностей здобувачів.

Курс «Живопис» спрямований на формування у здобувачів фахової передвищої освіти таких професійних **компетентностей**.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі;

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори; використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді;

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності;

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції;

СК20 Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчальних практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

СК 24 Здатність створювати та реалізовувати художні проекти.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Живопис» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб;

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі;

РН16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти;

РН17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності;

РН18 Уміти розвивати творчу уяву, образне мислення та художній смак учнів;

РН19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проекти, виконувати та презентувати творчі роботи.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Об'єктивні основи реалістичного живописного зображення

Тема 1. Живопис як вираження матеріальної і духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали і приладдя для роботи фарбами. Образотворчі засоби. Живопис предметів. Технологія і техніка живопису. Живопис аквареллю. Фарби, пензлі, палітра.

Тема 2. Сприймання кольорів та їх взаємодії при образотворчій діяльності. Підготовчі вправи з живопису: а) кольоровий спектр; б) змішування кольорів; в) ахроматичні та хроматичні кольори); г) теплі і холодні кольори.

Тема 3. Світло і колір. Природа світла і кольору. Основні властивості кольорів. Контрасти. Світлотінь. Зміна кольорів на відстані. Повітряна і світлова перспектива.

Тема 4. Загальний тоновий і кольоровий стан натури. Кольорова єдність, гармонія кольорів натури (колорит). Одночасне порівняння і цілісність зображення. Одночасний контраст і палітра художника. Кольорові гармонії в природі і в мистецтві. Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів в теплих і холодних гамах; в) насиченість кольору (zmіна відтінків від додавання до спектральних кольорів білого і чорного; г) плавні переходи кольору від одного до іншого.

Тема 5. Кольорові гармонії в природі і в мистецтві. Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів в теплих і холодних гамах; в) насиченість кольору (zmіна відтінків від додавання до спектральних кольорів білого і чорного; г) плавні переходи кольору від одного до іншого.

Змістовий модуль 2. Підготовчий етап до живопису

Тема 6. Живопис предметів. Технологія і техніка живопису. Живопис аквареллю. Фарби, пензлі, палітра.

Тема 7. Методика роботи аквареллю: а) тонова відмівка, гризайль; б) спосіб багатошарового нанесення акварельних фарб (лесування); в) спосіб алла прима в акварельному живопису; г) нанесення фарбового шару по вологому паперу.

Тема 8. Матеріали і технічні особливості акварельного живопису: а) замальовки в кольорі осіннього листя; б) замальовки в кольорі овочів і фруктів (по сухому і вологому паперу).

Тема 9. Живопис в техніці гризайль. Тоновий живопис групи осінніх овочів (капуста, морква, картопля, буряк). Методична послідовність виконання акварельного натюрморту в техніці гризайль. Передача світлотональних градацій.

Тема 10. Короткочасні живописні етюди-начерки. Живопис в кольорі групи осінніх фруктів (яблука, груші, кавун, диня, виноград, сливи). Методична послідовність виконання акварельного натюрморту. Особливості роботи над етюдами-начерками.

Змістовий модуль 3. Засвоєння прийомів роботи фарбами

Тема 11. Зображення умовно-плоских та об'ємних предметів. Живопис натюрморту в холодних тонах. Передача пропорцій і форм предметів у натюрморти, промальовування деталей, колористична передача об'єму і освітлення.

Тема 12. Замальовки в кольорі гілок кущів і дерев з плодами (горобина, калина, шипшина, фізаліс). Особливості роботи над етюдами та замальовками.

Тема 13. Вивчення кольору в природі. Замальовки в кольорі забарвлення метеликів, комах, риб, птахів (копіювання з репродукцій). Особливості роботи над етюдами та замальовками тварин та птахів.

Тема 14. Натюрморт як жанр живопису. Живопис в кольорі натюрморту з осінніх овочів (гарбузи, кабачки, морква, капуста, буряк). Передача пропорцій і форм предметів у натюрморти, промальовування деталей, колористичне вирішення, передача об'єму і освітлення.

Тема 15. Образотворчі можливості натюрморту. Тоновий живопис натюрморту з 2-3 геометричних тіл (куб, циліндр, куля). Техніка гризайль. Методичні особливості виконання живопису гіпсовых геометричних тіл у техніці гризайль.

Тема 16. Зображення форми кольором. Живопис в кольорі натюрморту з 2-3 предметів побуту. Компоновка зображення, особливості технічних прийомів вирішення у роботі.

Змістовий модуль 4. Живопис з натури. Зображення діяльності кольором

Тема 17. Живопис натюрморту. Вплив освітлення на сприйняття кольору. Світловий і кольоровий контраст. Фарби і суміші. Робота над натюрмортом різними матеріалами. Акварельний живопис. Етапи виконання натюрморту з гіповою розеткою.

Тема 18. Зближена гама кольорів у живопису. Натюрморт з фруктами у зближеній кольоровій гамі. Передача пропорцій і форм предметів у натюрморти, промальовування деталей, об'єму і освітлення.

Тема 19. Контрасти кольору у натюрморті. Натюрморт в контрастній гамі кольорів з перевагою теплих відтінків. Передача пропорцій і форм предметів у натюрморті, промальовування деталей, об'єму і освітлення.

Тема 20. Натюрморт в контрастній гамі кольорів з перевагою холодних відтінків. Передача пропорцій і форм предметів у натюрморті, промальовування деталей, об'єму і освітлення.

Тема 21. Техніка лесування в живопису. Передача об'єму і освітлення в натюрморті з двох предметів (гіпсова ваза і розетка) засобами техніки гризайль. Компоновка зображення, особливості побудови предметів натюрморту.

Тема 22. Техніка «по вологому» в акварельному живопису. Натюрморт з фруктами і предметами побуту. Лінійно-конструктивна побудова, пропорційні співвідношення, передача цілісності постановки та тонально-кольорових відношень.

Тема 23. Малювання з натури складок драперії. Передача освітлення і об'єму засобами акварельного живопису. Оптичне змішування кольорів. Техніка «крапки» в акварельному живопису. Етюд складок різного кольору і матеріалу тканин, покладених на стілець.

Тема 24. Значення рефлексів у живопису. Натюрморт з білих предметів побуту на кольоровому теплому або холодному тлі (акварель). Особливості передачі білих предметів на тлі яскравих драперій.

Змістовий модуль 5. Живопис гуашшю

Тема 25. Технологічні особливості гуаші. Технічні прийоми роботи. Матеріали і приладдя в гуашевому живопису. Натюрморт з овочів на контрастному тлі драперій. Техніка «мазка». Послідовність побудови натюрморту, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі контрастних за кольором предметів та тла технікою «мазка», деталізація та узагальнення всієї роботи.

Тема 26. Імітація «техніки мозаїки» в натюрморті з предметів побуту на тлі складок драперії. Зближена тепла гама кольорів. Послідовність побудови натюрморту. Специфіка та послідовність виконання натюрморту в даній техніці.

Тема 27. Натюрморт зі скляних кольорових предметів на світлому нейтральному тлі драперій. Лінійно-конструктивна побудова, пропорційні співвідношення, передача цілісності постановки. Тонально-кольорові відношенні у передачі форм, матеріальності прозорих предметів.

Тема 28. Натюрморт зі світлих 5 предметів на тлі кольорових драперій з орнаментом. Нюансні переходи тону і кольору. Етапи виконання складного натюрморту, особливості передачі предметів на тлі кольорових

драперій, деталізація та узагальнення всієї роботи. Специфіка виконання рисунку орнаменту на тканині.

Змістовий модуль 6. Пейзажний жанр живопису. Екстер'єр

Тема 29. Види пейзажу. Особливості виконання пейзажу в різних техніках і матеріалах. Вибір точки зору та об'єкту зображення у пейзажі. Значення лінійної та повітряної перспективи для передачі простору.

Тема 30. Роль повітряної перспективи у відображені простору в пейзажі. Етюд пейзажу з натури. Вибір точки зору та фрагменту пейзажу, побудова зображення з врахуванням явищ перспективи, передача тонально-кольорових відношень та плановості у пейзажі.

Тема 31. Види архітектурних пейзажів. Послідовність виконання фрагменту вулиці з врахуванням законів лінійної та повітряної перспективи. Вибір точки зору та фрагменту пейзажу, побудова зображення з врахуванням явищ перспективи, передача тонально-кольорових відношень та плановості у пейзажі.

Тема 32. Вираження перспективних явищ у живопису екстер'єру. Етюд архітектурного пейзажу (акварель, гуаш). Вибір точки зору та фрагменту пейзажу, побудова зображення з врахуванням явищ перспективи, передача тонально-кольорових відношень та плановості у пейзажі.

Змістовий модуль 7. Внутрішній простір архітектурної споруди

Тема 33. Живопис інтер'єру в різних техніках і матеріалах. Форми внутрішнього вигляду приміщення. Призначення архітектурних інтер'єрів. Послідовність виконання живопису інтер'єру. Вибір точки зору та фрагменту інтер'єру, побудова зображення з врахуванням явищ перспективи, передача тонально-кольорових відношень та плановості у приміщенні.

Тема 34. Відображення замкненого просторового середовища в живопису інтер'єру. Особливості акварельного живопису. Фрагмент інтер'єру з відкритими дверима або вікном. Вибір точки зору та фрагменту пейзажу, побудова зображення з врахуванням явищ перспективи, передача тонально-кольорових відношень та плановості у пейзажі.

Тема 35. Натюрморт в інтер'єрі. Особливості відображення простору засобами гуашевого живопису. Послідовність та особливості побудови натюрморту в інтер'єрі.

Тема 36. Явище контражуру в живопису. Передача особливостей освітлення в натюрморта з 3-4 предметів на тлі вікна (акварель, гуаш).

Тема 37. Меблі в інтер'єрі. Передача освітлення і простору засобами живопису. Етюд інтер'єру зі столом і стільцем біля вікна (акварель, гуаш). Вибір точки зору. Послідовність виконання етюду з меблями в інтер'єрі.

Змістовий модуль 8. Зображення людини в живопису

Тема 38. Портретний жанр у живопису. Види портретів. Пропорційна схема побудови голови людини. Використання модульної системи побудови. Особливості передачі характерних рис обличчя.

Тема 39. Схематичні замальовки голови людини в кольорі в різних поворотах (акварель). Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних градацій.

Тема 40. Силуетне зображення голови людини в профільному положенні. Короткочасні замальовки (акварель, гуаш). Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних градацій.

Тема 41. Градації тону в ахроматичній гамі. Живопис гіпсової маски Аполлона в техніці гризайль (акварель, гуаш). Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних градацій.

Тема 42. Процес роботи над живописом голови людини. Складний натюрморт з гіпсовою головою в техніці гуаші. Послідовність побудови складного натюрморту. Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних та колірних градацій.

Тема 43. Короткочасні замальовки гіпсової голови Венери в різних поворотах (фас, три четверті, профіль) в техніці акварелі, гуаші. Особливості та переваги виконання короткочасних замальовок.

Тема 44. Етюд в гіпсової голови з характерними рисами обличчя на кольоровому тепловому тлі (гуаш). Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних та колірних градацій з урахуванням теплих рефлексів заднього плану.

Тема 45. Етюд натюрморту з гіпсовою головою з характерними рисами обличчя на кольоровому холодному тлі (гуаш). Компоновка зображення у форматі, дотримання пропорційних співвідношень в роботі, передача світло-тональних та колірних градацій з урахуванням холодних рефлексів заднього плану.

Змістовий модуль 9. Колір у живописному зображенії голови людини

Тема 46. Градації тону і кольору в різних живописних матеріалах. Вивчення властивостей сучасних живописних матеріалів.

Тема 47. Особливості роботи над зображенням голови людини в акварельному живопису. Зображення голови натурника з чітко вираженими рисами обличчя в техніці гризайль (акварель, гуаш). Послідовність виконання зображення; побудова голови згідно конструктивним законам. Особливості світло-тонального рішення при використанні даної техніки.

Тема 48. Короткочасні замальовки голови натурника в різних поворотах в техніці акварелі. Компоновка зображення на форматі, конструктивна побудова та світло-тональне вирішення у замальовках.

Тема 49. Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. Використання прийому лесування в акварельному живопису. Компоновка зображення на форматі, конструктивна побудова, передача світло-тональних та колірних градацій з урахуванням рефлексів заднього плану.

Тема 50. Передача настрою людини засобами живопису. Етюд жіночої голови в головному уборі, освітленої сонячними променями (гуаш). Компоновка зображення на форматі, конструктивна побудова голови натурника в головному уборі, передача світло-тональних та колірних градацій з урахуванням заданого освітлення.

Тема 51. Бархатистість поверхні в гуаші, вміння правильно підібрати тон і колір при зображенні голови людини. Зображення чоловічого погрудного портрету в національному одязі (гуаш). Компоновка зображення на форматі, конструктивна побудова голови натурника в національному одязі. Передача фактури поверхні та світло-тональних відношень.

Тема 52. Передача вікових особливостей натури в живопису. Етюд голови жінки старшого віку з хустиною на плечах (акварель, гуаш). Компоновка зображення на форматі, конструктивна побудова голови натурника старшого віку. Передача фактури поверхні та світло-тональних відношень.

Змістовий модуль 10. Особливості роботи олійними фарбами

Тема 53. Особливості олійного живопису. Етюд складного натюрморту у техніці олійного живопису. Натюрморт з гіпсовою головою. Аналіз та особливості техніки олійного живопису. Послідовність виконання побудови складного натюрморту в даній техніці.

Тема 54. Етюд погрудного портрету натурниці у фас (олія). Компоновка зображення на форматі. Побудова погрудного портрету у профіль та передача світло-тональних і колірних градацій засобами олійного живопису.

Тема 55. Етюд погрудного портрету натурника у профіль (олія). Компоновка зображення на форматі. Побудова погрудного портрету у профіль та передача світло-тональних і колірних градацій засобами олійного живопису.

Тема 56. Етюд поясного жіночого портрету з виразним положенням рук (олія). Компоновка зображення на форматі. Виконання конструктивної побудови погрудного портрету з виразним положенням рук. Передача світло-тональних і колірних градацій засобами олійного живопису.

Змістовий модуль 11. Особливості роботи над навчальною постановкою в приміщенні і на пленері

Тема 57. Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні. Принципи, послідовність та методичні особливості роботи над короткочасними замальовками фігури людини в різних положеннях.

Тема 58. Зображення чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати. Компоновка зображення фігури людини на форматі з урахуванням фону оточуючого середовища.

Тема 59. Зображення жіночої фігури на тлі екстер'єру. Компоновка зображення фігури людини на форматі з урахуванням фону оточуючого середовища.

Тема 60. Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури та постатями людей. Характерні особливості роботи на пленері. Послідовність виконання нескладного пейзажного мотиву з елементами архітектури та постатями людей. Компоновка зображення на форматі.

5. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Усього	у тому числі	Лаб С.р
1 курс 1 семестр			
Змістовий модуль 1. Об'єктивні основи реалістичного живописного зображення			
Тема 1. Живопис як вираження матеріальної і духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали та приладдя для роботи фарбами. Образотворчі засоби. Живопис предметів. Технологія і техніка живопису. Живопис аквареллю. Фарби, пензлі, палітра.	4	2	2
Тема 2. Сприймання кольорів та їх взаємодії при образотворчій діяльності. Підготовчі вправи з живопису: а) кольоровий спектр; б) змішування фарб; в) ахроматичні та хроматичні кольори; г) теплі і холодні кольори.	12	8	4
Тема 3. Світло і колір. Природа світла і кольору. Основні властивості кольорів. Контрасти. Світлотінь. Зміна кольорів на відстані. Повітряна і світлова перспектива. Загальний тоновий і кольоровий стан натури. Кольорова єдність, гармонія кольорів натури (колорит). Одночасне порівняння і цілісність зображення.	4	2	2

Тема 4. Кольорові гармонії в природі і в мистецтві. Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів в теплих і холодних гамах; в) насиченість кольору (зміна відтінків від додавання до спектральних кольорів білого і чорного); г) плавні розтяжки кольорів по тону і плавні переходи кольору від одного до іншого.	4	2	2
Тема 5. Кольорові гармонії в природі і в мистецтві. Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів в теплих і холодних гамах; в) насиченість кольору (зміна відтінків від додавання до спектральних кольорів білого і чорного); г) плавні переходи кольору від одного до іншого.	12	8	4
Разом за змістовим модулем 1	36	22	14
Змістовий модуль 2. Підготовчий етап до живопису			
Тема 6. Живопис предметів. Технологія і техніка живопису. Живопис аквареллю. Фарби, пензлі, палітра.	6	2	4
Тема 7. Методика роботи аквареллю: а) тонова відмивка, гризайль; б) спосіб багатошарового нанесення акварельних фарб (лесування); в) спосіб алла прима в акварельному живопису; г) нанесення фарбового шару по вологому паперу.	10	6	4
Тема 8. Матеріали і технічні особливості акварельного живопису: а) замальовки в кольорі осіннього листя; б) замальовки в кольорі овочів і фруктів (по сухому і вологому паперу).	8	4	4
Разом за 1 семестр	60	34	26
1 курс 2 семестр			
Тема 9. Живопис в техніці гризайль. Тоновий живопис групи осінніх овочів (капуста, морква, картопля, буряк).	6	4	2
Тема 10. Короткочасні живописні етюди-начерки. Живопис в кольорі групи фруктів (яблука, груші, кавун, диня, виноград, сливи).	6	4	2
Разом за змістовим модулем	36	20	16
Змістовий модуль 3. Засвоєння прийомів роботи фарбами			
Тема 11. Зображення умовно-плоских та об'ємних предметів. Живопис натюрморту в холодних тонах.	6	4	2
Тема 12. Замальовки в кольорі гілок кущів і дерев з плодами (горобина, калина, шипшина, фізаліс).	6	4	2
Тема 13. Вивчення кольору в природі. Замальовки в кольорі забарвлення метеликів, комах, риб, птахів.	4	2	2
Тема 14. Натюрморт як жанр живопису. Живопис в кольорі натюрморту з осінніх овочів (гарбузи, кабачки, морква, капуста, буряк).	9	6	3

Тема 15. Образотворчі можливості натюрморту. Тоновий живопис натюрморту з 2-3 геометричних тіл (куб, циліндр, куля). Техніка гризайль.	11	8	3
Тема 16. Зображення форми кольором. Живопис в кольорі натюрморту з 2-3 предметів побуту.	12	8	4
Разом за змістовим модулем	48	32	16
Усього годин за семестр	60	40	20
Усього річних годин	120	74	46

2 курс 3 семестр

Змістовий модуль 4. Живопис з натури. Зображення діяльності кольором

Тема 17. Живопис натюрморту. Вплив освітлення на сприйняття кольору. Світловий і кольоровий контраст. Фарби і суміші. Робота над натюрмортом різними матеріалами. Акварельний живопис. Етапи виконання натюрморту з гіповою розеткою.	6	4	2
Тема 18. Зближена гама кольорів у живописі. Натюрморт з фруктами у зближенні кольоровій гамі.	5	4	1
Тема 19. Контрасти кольору у натюрморти. Натюрморт в контрастній гамі кольорів з перевагою теплих відтінків.	5	4	1
Тема 20. Натюрморт в контрастній гамі кольорів з перевагою холодних відтінків.	6	4	2
Тема 21. Техніка лесування в живопису. Передача об'єму і освітлення в натюрморти з двох предметів (гіпова ваза і розетка) засобами техніки гризайль.	6	4	2
Тема 22. Техніка «по вологому» в акварельному живописі. Натюрморт з фруктами і предметами побуту.	6	4	2
Тема 23. Малювання з натури складок драперії. Передача освітлення і об'єму засобами акварельного живопису.	5	4	1
Тема 24. Значення рефлексів у живопису. Натюрморт з білих предметів побуту на кольоровому холодному тлі (акварель).	6	4	2
Разом за змістовим модулем	45	32	13
Усього годин за семестр	45	32	13

2 курс 4 семестр

Змістовий модуль 5. Живопис гуашшю

Тема 25. Технологічні особливості гуаші. Технічні прийоми роботи. Матеріали і приладдя в гуашевому живопису. Натюрморт з овочів на контрастному тлі драперії. Техніка «мазка».	6	4	2
Тема 26. Імітація «техніки мозаїки» в натюрморти з предметів побуту на тлі складок драперії. Зближена тепла гама кольорів.	7	4	3
Тема 27. Натюрморт зі скляних кольорових предметів на світловому нейтральному тлі драперій.	8	5	3

Тема 28. Натюрморт зі світлих 5 предметів на тлі кольорових драперій з орнаментом. Нюансні переходи тону і кольору.	9	6	3
Разом за змістовим модулем	30	19	11
Усього годин за семестр	30	19	11
Усього годин за рік	75	51	24

3 курс 5 семестр

Змістовий модуль 6. Пейзажний жанр живопису. Екстер'єр

Тема 29. Види пейзажу. Особливості виконання пейзажу в різних техніках і матеріалах. Вибір точки зору та об'єкту зображення у пейзажі. Значення лінійної та повітряної перспективи для передачі простору.	4	2	2
Тема 30. Роль повітряної перспективи у відображення простору в пейзажі. Етюд пейзажу з натури.	10	6	4
Тема 31. Види архітектурних пейзажів. Послідовність виконання фрагменту вулиці з врахуванням законів лінійної та повітряної перспективи.	10	6	4
Тема 32. Вираження перспективних явищ у живопису екстер'єру. Етюд архітектурного пейзажу (акварель, гуаш).	12	6	6
Разом за змістовим модулем	36	20	16

Змістовий модуль 7. Внутрішній простір архітектурної споруди

Тема 33. Живопис інтер'єру в різних техніках і матеріалах. Форми внутрішнього вигляду приміщен. Призначення архітектурних інтер'єрів. Послідовність виконання живопису інтер'єру.	6	2	4
Тема 34. Відображення замкненого просторового середовища в живопису інтер'єру. Фрагмент інтер'єру з відкритими дверима або вікном.	10	6	4
Тема 35. Натюрморт в інтер'єрі. Особливості відображення простору засобами гуашевого живопису.	16	8	8
Тема 36. Явище контражуру в живопису. Передача особливостей освітлення в натюрморти з 3-4 предметів побуту на тлі вікна (акварель, гуаш).	12	6	6
Тема 37. Меблі в інтер'єрі. Передача освітлення і простору засобами живопису. Етюд інтер'єру зі столом і стільцем біля вікна (акварель, гуаш).	10	6	4
Разом за змістовим модулем	54	28	26
Усього годин за 5 семестр	90	48	42

3 курс 6 семестр

Змістовий модуль 8. Зображення людини в живопису

Тема 38. Портретний жанр у живопису. Види портретів. Пропорційна схема побудови голови людини. Використання модульної системи побудови. Особливості передачі характерних рис обличчя.	4	2	2
--	---	---	---

Тема 39. Схематичні замальовки голови людини в кольорі в різних поворотах (акварель).	4	2	2
Тема 40. Силуетне зображення голови людини в профільному положенні. Короткочасні замальовки (акварель, гуаш).	4	2	2
Тема 41. Градації тону в ахроматичній гамі. Живопис гіпової маски Аполлона в техніці гризайль (акварель, гуаш).	8	6	2
Тема 42. Процес роботи над живописом голови людини. Складний натюрморт з гіповою головою в техніці гуаші.	11	8	3
Тема 43. Короткочасні замальовки гіпової голови Венери в різних поворотах (фас, три чверті, профіль) в техніці акварелі, гуаші.	9	6	3
Тема 44. Етюд в гіпової голови з характерними рисами обличчя на кольоровому теплому тлі (гуаш).	9	6	3
Тема 45. Етюд натюрморту з гіповою головою з характерними рисами обличчя на кольоровому холодному тлі (гуаш).	11	8	3
Разом за змістовим модулем	60	40	20
Усього годин за 6 семестр	60	40	20
Усього годин за рік	150	88	62

4 курс 7 семестр

Змістовий модуль 9. Колір у живописному зображенії голови людини

Тема 46. Градації тону і кольору в різних живописних матеріалах.	6	4	2
Тема 47. Особливості роботи над зображенням голови людини в акварельному живопису. Зображення голови натурника з чітко вираженими рисами обличчя в техніці гризайль (акварель, гуаш).	14	10	4
Тема 48. Короткочасні замальовки голови натурника в різних поворотах в техніці акварелі.	10	6	4
Тема 49. Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. Використання прийому лесування в акварельному живопису.	15	10	5
Тема 50. Передача настрою людини засобами живопису. Етюд жіночої голови в головному уборі, освітленої сонячними променями (гуаш).	15	10	5
Тема 51. Бархатистість поверхні в гуаші, вміння правильно підібрати тон і колір при зображенії голови людини. Зображення чоловічого погрудного портрету в національному одязі (гуаш).	15	10	5
Тема 52. Передача вікових особливостей натури в живопису. Етюд голови жінки старшого віку з хустиною на плечах (акварель, гуаш).	15	10	5
Разом за змістовим модулем	90	60	30

Усього годин за 7 семестр	90	60	30
4 курс 8 семестр			
Змістовий модуль 10. Особливості роботи олійними фарбами.			
Тема 53. Особливості олійного живопису. Етюд складного натюрморту у техніці олійного живопису. Натюрморт з гіповою головою.	16	10	6
Тема 54. Етюд погрудного портрету натурниці у фас (олія).	16	10	6
Тема 55. Етюд погрудного портрету натурника у профіль (олія).	18	12	6
Тема 56. Етюд поясного жіночого портрету з виразним положенням рук (олія).	19	12	7
Разом за змістовим модулем	69	44	25
Змістовий модуль 11. Особливості роботи над навчальною постановкою в приміщенні і на пленері			
Тема 57. Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні.	12	6	6
Тема 58. Зображення чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати.	19	12	7
Тема 59. Зображення жіночої фігури на тлі екстер'єру.	19	12	7
Тема 60. Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури та постатями людей.	16	10	6
Разом за змістовим модулем	66	40	26
Усього годин за 8 семестр	135	84	51
Усього годин за рік	225	144	81
	570	357	213

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1 курс 1 семестр		
1.	Живопис як вираження матеріальної і духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали і приладдя для роботи фарбами. Образотворчі засоби.	2
2.	Сприймання кольорів та їх взаємодії при образотворчій діяльності. Підготовчі вправи з живопису: а) кольоровий спектр; б) змішування фарб; в) ахроматичні та хроматичні кольори; г) теплі і холодні кольори.	8
3.	Світло і колір. Природа світла і кольору. Основні властивості кольорів. Контрасти. Світлотінь. Зміна кольорів на відстані. Повітряна і світлова перспектива.	2
4.	Загальний тоновий і кольоровий стан натури. Кольорова єдність, гармонія кольорів натури (колорит). Одночасне порівняння і цілісність зображення. Одночасний контраст і палітра художника.	2

	Кольорові гармонії в природі і в мистецтві. Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів в теплих і холодних гамах; в) насиченість кольору (зміна відтінків від додавання до спектральних кольорів білого і чорного; г) плавні розтяжки кольорів по тону і плавні переходи кольору від одного до іншого.	8
6.	Живопис предметів. Технологія і техніка живопису. Живопис аквареллю. Фарби, пензлі, палітра.	2
7.	Методи роботи аквареллю: а) тонова відмивка, гризайль; б) спосіб багатошарового нанесення акварельних фарб (лесування); в) спосіб алла прима в акварельному живопису; г) нанесення фарбового шару по вологому паперу.	6
8.	Матеріали і технічні особливості акварельного живопису: а) замальовки в кольорі осіннього листя; б) замальовки в кольорі овочів і фруктів (по сухому і вологому паперу).	4
Усього годин за 1 семестр		34
1 курс 2 семестр		
9.	Живопис в техніці гризайль. Тоновий живопис групи осінніх овочів (капуста, морква, картопля, буряк).	4
10.	Короткочасні живописні етюди-начерки. Живопис в кольорі групи осінніх фруктів (яблука, груші, кавун, диня, виноград, сливи).	4
11.	Зображення умовно-плоских та об'ємних предметів. Малювання натюрморту.	4
12.	Замальовки в кольорі гілок кущів і дерев з плодами (горобина, калина, шипшина, фізаліс).	4
13.	Вивчення кольору в природі. Замальовки в кольорі забарвлення метеликів, комах, риб, птахів (копіювання з репродукцій).	2
14.	Натюрморт як жанр живопису. Живопис в кольорі натюрморту з осінніх овочів (гарбузи, кабачки, морква, капуста, буряк).	6
15.	Образотворчі можливості натюрморту. Тоновий живопис натюрморту з 2-3 геометричних тіл (куб, циліндр, куля). Техніка гризайль.	8
16.	Зображення форми кольором. Живопис в кольорі натюрморту з 2-3 предметів побуту.	8
Усього годин за 2 семестр		40
2 курс 3 семестр		
17.	Живопис натюрморту. Вплив освітлення на сприйняття кольору. Світовий і кольоровий контраст. Фарби і суміші. Робота над натюрмортом різними матеріалами. Акварельний живопис. Етапи виконання натюрморту з гіповою розеткою.	4
18.	Зближена гама кольорів в живопису. Натюрморт з фруктами у зближеній кольоровій гамі.	4

19.	Контрасти кольору у натюрморти. Натюрmort в контрастній гамі кольорів з перевагою теплих відтінків.	4
20.	Натюрmort в контрастній гамі кольорів з перевагою холодних відтінків.	4
21.	Техніка лесування в живопису. Передача об'єму і освітлення в натюрморти з двох предметів (гіпсова ваза і розетка) засобами техніки гризайль.	4
22.	Техніка «по вологому» в акварельному живопису. Натюрmort з фруктами і предметами побуту.	4
23.	Малювання з натури складок драперії. Передача освітлення і об'єму засобами акварельного живопису.	4
24.	Рефлекси в живопису. Натюрmort з білих предметів побуту на кольоровому теплому або холодному тлі (акварель).	4
Усього годин за 3 семестр		32
2 курс 4 семестр		
25.	Технологічні особливості гуаші. Технічні прийоми роботи. Матеріали і приладдя в гуашевому живопису. Натюрmort з овочів на контрастному тлі драперії. Техніка «мазка».	4
26.	Імітація «техніки мозаїки» в натюрморти з предметів побуту на тлі складок драперії. Зближена тепла гама кольорів.	4
27.	Натюрmort зі скляних кольорових предметів на світловому нейтральному тлі драперії.	5
28.	Натюрmort зі світлих 5 предметів на тлі кольорових драперій з узором. Нюансні переходи тону і кольору.	6
Усього годин за 4 семестр		19
3 курс 5 семестр		
29.	Види пейзажу. Особливості виконання пейзажу в різних техніках і матеріалах. Вибір точки зору та об'єкту зображення у пейзажі. Значення лінійної та повітряної перспективи для передачі простору.	2
30.	Роль повітряної перспективи у відображені простору в пейзажі. Етюд пейзажу з натури (акварель, гуаш, олія).	6
31.	Види архітектурних пейзажів. Послідовність виконання фрагменту вулиці з врахуванням законів лінійної та повітряної перспективи.	6
32.	Вираження перспективних явищ у живопису екстер'єру. Етюд архітектурного пейзажу (акварель, гуаш).	6
33.	Живопис інтер'єру в різних техніках і матеріалах. Форми внутрішнього вигляду приміщень. Призначення архітектурних інтер'єрів. Послідовність виконання живопису інтер'єру.	2
34.	Відображення замкненого просторового середовища в живопису інтер'єру. Особливості акварельного живопису. Фрагмент інтер'єру з відкритими дверима або вікном.	6
35.	Натюрmort в інтер'єрі. Особливості відображення простору засобами гуашевого живопису.	8

36.	Явище контражуру в живопису. Передача особливостей освітлення в натюрморті з 3-4 предметів на тлі вікна (акварель, гуаш).	6
37.	Меблі в інтер'єрі. Передача освітлення і простору засобами живопису. Етюд інтер'єру зі столом і стільцем біля вікна (акварель, гуаш).	6
Усього годин за 5 семестр		48
3 курс 6 семестр		
38.	Портретний жанр у живопису. Види портретів. Пропорційна схема побудови голови людини. Використання модульної системи побудови. Особливості передачі характерних рис обличчя.	2
39.	Схематичні замальовки голови людини в кольорі в різних поворотах (акварель).	2
40	Силуетне зображення голови людини в профільному положенні. Короткочасні замальовки (акварель, гуаш).	2
41.	Градації тону в ахроматичній гамі. Живопис гіпсової маски Аполлона в техніці гризайль (акварель, гуаш).	6
42.	Процес роботи над живописом голови людини. Складний натюрморт з гіпсовою головою в техніці гуаші	8
43.	Короткочасні замальовки гіпсової голови Венери в різних поворотах (фас, три чверті, профіль) в техніці акварелі, гуаші.	6
44.	Етюд в гіпсової голови з характерними рисами обличчя на кольоровому тепловому тлі (гуаш).	6
45	Етюд натюрморту з гіпсовою головою з характерними рисами обличчя на кольоровому холодному тлі (гуаш).	8
Усього годин за 6 семестр		40
4 курс 7 семестр		
46.	Градації тону і кольору в різних живописних матеріалах.	4
47.	Особливості роботи над зображенням голови людини в акварельному живопису. Зображення голови натурника з чітко вираженими рисами обличчя в техніці гризайль (акварель, гуаш).	10
48.	Короткочасні замальовки голови натурника в різних поворотах в техніці акварелі.	6
49	Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. Використання прийому лесування в акварельному живопису.	10
50	Передача настрою людини засобами живопису. Етюд жіночої голови в головному уборі, освітленої сонячними променями (гуаш).	10
51	Бархатистість поверхні в гуаші, вміння правильно підібрати тон і колір при зображені голови людини. Зображення чоловічого погрудного портрету в національному одязі (гуаш).	10
52	. Передача вікових особливостей натури в живопису. Етюд голови жінки старшого віку з хустиною на плечах (акварель,	10

	гуаш).	
	Усього годин за 7 семестр	60
	4 курс 8 семестр	
53	Особливості олійного живопису. Етюд складного натюрморту у техніці олійного живопису. Натюрморт з гіповою головою.	10
54	Етюд погрудного портрету натурниці у фас (олія).	10
55	Етюд погрудного портрету натурника у профіль (олія).	12
56	Етюд поясного жіночого портрету з виразним положенням рук (олія).	12
57	Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні.	6
58	Зображення чоловічої натури на тлі інтер’єру кімнати.	12
59	Зображення жіночої фігури на тлі екстер’єру.	12
60	Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури та постатями людей.	10
	Усього годин за семестр	84
	Разом за навчальний курс	357

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1 курс 1семестр		
1.	Виконання наочної таблиці з відображенням видів і жанрів живопису. Виконання наочної таблиці з показом матеріалів та пристрій для роботи фарбами. Виконання наочної таблиці зі зразками образотворчих засобів.	2
2.	Виконання підготовчих вправ з живопису: а) кольоровий спектр; б) змішування фарб; в) ахроматичні та хроматичні кольори; г) теплі і холодні кольори.	4
3.	Виконання наочної таблиці з відображенням основних властивостей кольорів.	2
4.	Виконання підготовчих вправ з живопису: а) кольори спектру на білому, сірому і чорному тлі; б) плавний перехід спектральних кольорів до чорного кольору.	2
5.	Вправи на кольорові гармонії: а) легкі і важкі кольори, контрастні і нюансні; б) відтінки кольорів теплої і холодної гами; в) насиченість кольору (додавання до спектральних кольорів білого і чорного); г) плавні розтяжки кольорів по тону і плавні переходи одного кольору в інший.	4
6.	Живописні замальовки окремих предметів побуту в техніці акварельного живопису.	4
7.	Живописні замальовки окремих предметів різними техніками акварельного живопису (способом лесування, способом алла прима, по вологому паперу, «крапкою»).	4

8.	Виконання натюрморту в техніці по-вологому.	4
	Усього годин за семестр	26
1 курс 2 семестр		
9	Замальовки в кольорі осіннього листя, овочів і фруктів по сухому і вологому паперу.	2
10	Замальовки групи осінніх овочів в техніці гризайль (одноколірний тоновий живопис).	2
11	Живопис в кольорі групи осінніх фруктів (яблука, груші, кавун, диня, виноград, сливи).	2
12	Замальовки в кольорі умовно-плоских предметів (осіннього листя, метеликів, квітів, грибів).	2
13	Замальовки в кольорі гілок кущів і дерев з плодами (горобина, калина, шипшина, жолуді, фізаліс тощо) .	2
14	Вивчення кольору в природі. Замальовки в кольорі забарвлення риб, комах, птахів.	3
15	Живопис в кольорі натюрморту з осінніх овочів (капуста, буряк, морква, гарбуз, кабачок, картопля).	3
16	Тоновий живопис натюрморту з групи білих предметів (техніка гризайль).	4
	Усього годин за семестр	20
2 курс 3 семестр		
17	Етапи виконання натюрморту з гіповою розеткою в техніці акварельного живопису.	2
18	Натюрmort з фруктами у зближенні холодній гамі.	1
19	Натюрmort в контрастній гамі кольорів з перевагою теплих відтінків.	1
20	Натюрmort в контрастній гамі кольорів з перевагою холодних відтінків.	2
21	Натюрmort з двох білих предметів в техніці гризайль. Спосіб живопису – лесування.	2
22	Натюрmort з фруктами і предметами побуту в акварельній техніці «по вологому».	2
23	Передача освітлення і об'єму складок драперії засобами акварельного живопису.	1
24	Натюрmort з білих предметів побуту на кольоровому теплому або холодному тлі (акварель). Передача рефлексів технікою акварельного живопису.	2
	Усього годин за семестр	13
2 курс 4 семестр		
25	Натюрmort з овочів на контрастному тлі драперії. Техніка «мазка» (гуаш).	2
26	Натюрmort з предметів побуту на тлі складок драперії в зближенні холодній гамі кольорів. Техніка «мазка» (гуаш)	3
27	Натюрmort зі скляних кольорових предметів на світловому нейтральному тлі драперії.	3
28	Натюрmort зі світлих 5 предметів на тлі контрастних	3

	кольорових драперій з орнаментом.	
	Усього годин за семestr	11
	3 курс 5 семестр	
29.	Ознайомлення з творами мистецтва. Виконання наочної таблиці з відображенням різних видів пейзажу.	2
30.	Копія простого пейзажу в обраній техніці живопису (гуаш).	4
31.	Замальовки в кольорі елементів пейзажу (дерев, кущів, неба, хмар, води, трави тощо). Замальовки в кольорі, птахів, тварин на тлі пейзажу (акварель, гуаш).	4
32.	Етюди архітектурного пейзажу (гуаш).	6
33.	Виконати наочну таблицю зі схемами побудови та видами живопису інтер'єру.	4
34	Виконати живописне зображення фрагменту інтер'єру з відкритими дверима або вікном.	4
35.	Живописний етюд натюрморту в інтер'єрі.	8
36.	Живопис натюрморту з 3-4 предметів на тлі вікна. Передача особливостей освітлення в положенні контражур.	6
37.	Етюд меблів в інтер'єрі.	4
	Усього годин за семestr	42
	3 курс 6 семестр	
38.	Пропорційна схема побудови голови людини. Виконання модульної схеми побудови обличчя людини. Схематичні етюди голови людини у фронтальному положенні.	2
39.	Виконати в кольорі схематичні замальовки голови людини в різних положеннях (фас, три чверті, профіль) (акварель).	2
40.	Короткочасні замальовки силуетного зображення голови людини.	2
41.	Замальовки гіпової маски Аполлона в техніці гризайль (акварель, гуаш).	2
42.	Виконання складного натюрморту з гіповою моделлю голови людини.	3
43.	Виконати короткочасні замальовки гіпової жіночої голови в різних поворотах (фас, три чверті, профіль) в техніці акварелі.	3
44.	Виконання складного натюрморту з гіповою моделлю голови людини.	3
45.	Живописне зображення автопортрету в техніці гризайль (акварель).	3
	Усього годин за 6 семестр	20
	4 курс 7 семестр	
46	Градації тону і кольору в різних живописних матеріалах. Виконання етюдів різними матеріалами.	2
47.	Зображення голови натурника з чітко вираженими рисами обличчя в техніці гризайль (акварель, гуаш).	4
48.	Виконати короткочасні замальовки в кольорі голови	4

	натурника з різних точок зору (акварель).	
49.	Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. Використання прийому лесування в акварельному живопису.	5
50	Етюд жіночої голови в головному уборі.	5
51	Зображення чоловічого погрудного портрету.	5
52	Передача вікових особливостей натури в живопису. Етюд голови чоловіка.	5
	Усього годин за 7 семестр	30
	4 курс 8 семестр	
53	Етюд натюрморту у техніці олійного живопису.	6
54	Етюд погрудного портрету натурниці у фас (олія).	6
55	Етюд погрудного портрету натурника у профіль (олія).	6
56	Етюд виразного положення рук (олія).	7
57	Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні.	6
58	Етюд чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати.	7
59	Етюд жіночої фігури на тлі екстер'єру.	7
60	Етюд пейзажу з елементами архітектури та постатями людей.	6
	Усього годин за семестр	51
	Усього годин	

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Живопис»

5, «відмінно» – здобувачем фахової передвищої освіти виконані всі пункти вимог до академічного живопису; допускається деяка незавершеність живопису при виконанні всіх складових роботи; незначні помилки,

4, «добре» – здобувач фахової передвищої освіти не має уміння підкорити деталь великий формі; допускаються незначні помилки і неточності по всіх пунктах; наявність однієї істотної помилки по таких складових роботи, як: композиція, пропорції, побудова, виявлення форми, передача простору, колориту.

3, «задовільно» – в роботі здобувача фахової передвищої освіти наявні дві істотні помилки з таких складових роботи, як: композиція, пропорції, побудова, виявлення форми, передача простору; помилки пропорціях, побудові, перспективі; йде процес змальовування натури, а не усвідомлене малювання; відсутнє розуміння конструкції, побудови і колориту;

2, «незадовільно» – здобувач має уяву про перспективу, пропорції, але застосувати на практиці не може; йде процес змальовування; відсутні знання перспективи, пропорцій; живопис ведеться вроздріб.

9. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: Вступний і поточний інструктаж; усне пояснення; схематичні малюнки на дошці і на полях роботи студента; ілюстрування; демонстрування; самостійне спостереження; практична робота; творчі завдання.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навченні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

10. Методи контролю

Поточний контроль: поточні перегляди практичних завдань.

Підсумкове семестрове та річне оцінювання; підсумковий перегляд рисунків за семестр і за рік; екзамен.

11. Методичне забезпечення

Підручники; навчально-методичні посібники; конспекти лабораторних занять, інструкційні картки лабораторних занять, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни; нормативні документи; ілюстративні матеріали (зразки робіт студентів, фото, репродукції, ксерокопії, таблиці, схеми тощо).

12. Рекомендована література

Базова

1. Балбус Т. А. Композиція: навч.-метод. посібник для студентів педколеджу. Кременець; Тернопіль: Вектор, 2015. 363 с.
2. Бідняк М.: живопис, графіка / упоряд. Бідняк М., Майчик Т., Майчик О. Київ: Мистецтво, 2008. 608 с.
3. Гілязова Н. Рисунок. Живопис: навч. посіб. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 112 с.
4. Глушук С.С. Техніка станкового живопису : навч. посіб./упоряд. Глушук С.С.; переднє сл.: Стороженка М, Прядка В. Вид. 2-е. Київ; Ужгород: (б.в.), 2008. 120 с.: іл..
5. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти: навч. посібник для студентів ВНЗ2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Вища школа, 2002. 190 с.
6. Печенюк Таміла. Кольорознавство. Київ: ГраніТ, 2009. 190 с.
7. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. Посібник для студентів ВНЗ. Київ: Альтерпрес, 2010. 351 с. (Б-ка дизайнера)
8. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації; упорядкув., передм. та спецредагув. І.Дорофієнко; кер. творчої групи Н.Прибега. Київ: Мистецтво, 2009. 304 с.: іл..
9. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / уклад. Бєлкіна Е.В., Конопко О. І. К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
10. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура : теоретико – методологічні основи комплексного навчання: навч. посіб. Львів: Аверс, 2010. 496 с.: іл..
11. Шестобуз О. С. Кольорознавство: навч.-метод. посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. 140 с.

12. Шпак В.О. Основи живопису. Акварель : навч. посіб.. М-во освіти і науки України, КДІДПМД ім. М.Бойчука. Київ: (б.в.), 2013. 256 с.: іл.

Допоміжна

1. Александрович В. Західноукраїнські малярі XVI століття: шляхи розвитку професійного середовища. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2000. 310 с.
2. Антонович Д. В. Шевченко – маляр. Київ: Україна, 2004. 272 с.
3. Веселкові барви на уроках образотворчого мистецтва: (на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти). Харків: Ранок, 2005. 112 с.
4. Герлінгс Ш. 100 відомих художників. Геніальні твори майстрів живопису. Харків, 2009. 208 с.
5. Кримськотатарські художники. Кінець XIX - початок XXI століття. Живопис, графіка, скульптура / автор-укладач І. Заатов. Сімферополь : Кримнавчпреддержвидав, 2008. 207 с.
6. Лильо-Откович З. Український пейзажний живопис XIX – початку ХХ сторіччя. Київ: Балтія – Друк, 2007. 119 с.
7. Майстри живопису / уклад. О. М. Гапей; ред. О. О. Єрошенко. Донецьк : Глорія Трейд, 2013. 384 с.
8. Miedzynarodowe Sympozjum Artystyczno-Naukowe Spotkania w Krzemiencu, 2013-1014. Krakow : Galeria Labirynt, 2015. 39 с.
9. Miedzynarodowe Sympozjum Artystyczno-Naukowe Spotkania w Krzemiencu, 2015-1016. Krakow : Galeria Labirynt, 2017. 43 с.
10. Національна Спілка художників України: каталог творів учасників пленеру «Україна духовна» (Седнів) / упоряд. Федорова О. Ю., Остапенко Д. І. Київ, 2002. 24 с.
11. Омелян Я. Живопис. Графіка: каталог. Тернопіль: Джура, 2008. 96 с.
12. Прокопович Т.А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф.. Луцьк, 29 трав., 2020. Вип.1. С. 86-89.
13. Скляренко В., Іовлева Т., Рудичева И. Сто відомих художників XIX-XX вв. Харків: Фоліо, 2006. 511 с. (100 відомих).
14. Теоретичні і методичні основи образотворчого мистецтва (для здобувачів другого освітнього рівня (магістр) спеціальності 014 «Середня освіта. Образотворче мистецтво»): навчально-педагогічний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 80 с.
15. Український живопис ХХ - початку ХХІ ст. з колекції Національного художнього музею України: альбом / упоряд. Мельник А.. Хмельницький. Київ: Галерея; Артанія Нова, 2006. 302 с.

16. Шалаєва Г. П. Вчимося малювати: посібник. Київ: Країна мрій, 2008. 224 с.
17. Шаров І. Ф., Толстоухов А. В. Художники України: 100 видатних імен, Київ: АртЕк, 2007. 480 с.
18. Шевченко Т. Мистецька спадщина: альбом. Київ: Мистецтво, 2013. 532 с.
19. Шедеври українського живопису: альбом / упоряд. Горбачов Д. Київ: Мистецтво, 2008. 607 с.
20. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посібник для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с.
21. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посібник для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 111 с.